

Miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar 2024

Du kan få ersättning för att sköta anlagda eller restaurerade våtmarker och dammar som hör till odlingslandskapet så att de behåller sin funktion och inte växer igen. Våtmarker gynnar den biologiska mångfalden och skiljer av näringsämnen som annars kommer ut i sjöar och vattendrag.

[Sök ersättningen i SAM Internet](#)

Det är inga ändringar i ersättningen för skötsel av våtmarker och dammar jämfört med föregående.

Det kan du få ersättning för

För att du ska få ersättning måste våtmarken eller dammen vara anlagd eller restaurerad. Du kan alltså inte få ersättning för naturliga våtmarker.

När du söker ett åtagande för första gången kommer länsstyrelsen att se om våtmarken eller dammen motsvarar de krav som finns när det gäller

- omfattning och placering
- syftet med våtmarken eller dammen
- vilka metoder och material som användes för att anlägga eller restaurera våtmarken eller dammen
- eventuella övriga villkor som utformades när du anlade eller restaurerade våtmarken eller dammen.

Om våtmarken eller dammen har anlagts eller restaurerats som en godkänd miljöinvestering eller investering för vattenvårdsåtgärder uppfyller den kraven ovan om den har blivit slutgodkänd av länsstyrelsen.

[Miljöinvestering för att anlägga eller restaurera våtmarker och dammar](#)

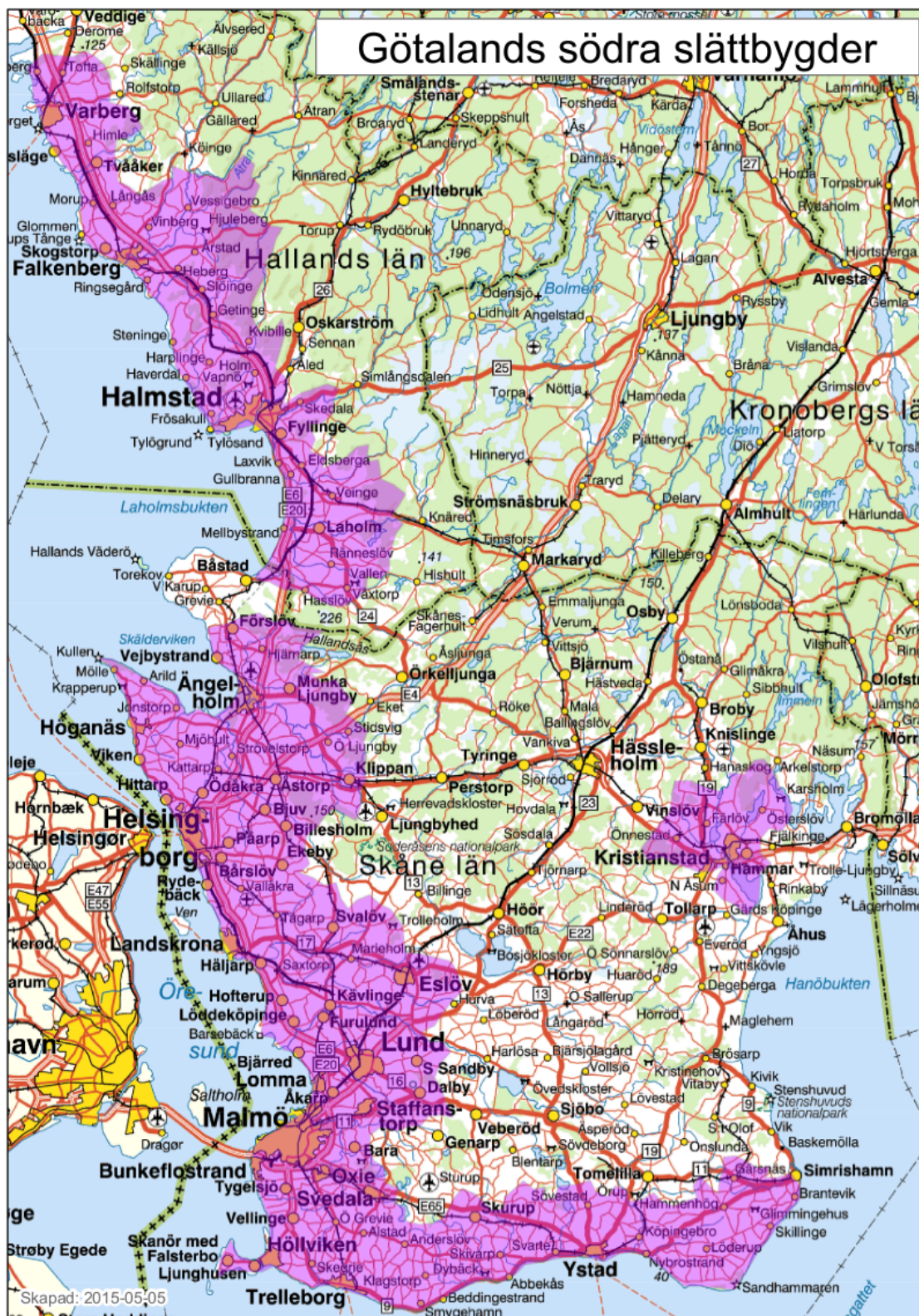
[Investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder](#)

Ersättning för förlorat markvärde

Om din våtmark eller damm är anlagd på åkermark kan du få markersättning för förlorat markvärde. Är den anlagd på betesmark kan du inte få markersättning.

Ligger våtmarken eller dammen på åkermark i Götalands södra slättbygder kan du få en högre ersättning.

Karta över Götalands södra slättbygder

Kartbild där Götalands södra slättbygder är markerade med rosa färg: Kuststräckan från norr om Varberg ner till Båstad, från Förslöv till Simrishamn, samt ett område runt Kristianstad.

Så mycket pengar kan du få

Ersättningen är 4 000 kronor per hektar. Till det kommer eventuell markersättning. Markersättningen är 1 000 kronor per hektar. I Götalands södra slättbygder är markersättningen 3 000 kronor per hektar.

Om pengarna inte räcker kan ersättningen sänkas

Den här ersättningen ingår i Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023-2027, där det finns en viss summa pengar att betala ut varje år. Om pengarna skulle ta slut kan regeringen besluta om att begränsa ersättningarna. Det kan också bli aktuellt att sänka ersättningsbeloppen.

Villkor för ersättningen

De här villkoren behöver du följa för att få full ersättning. Ta kontakt med din länsstyrelse om du inte kan uppfylla villkoren i åtagandet.

[Checklista miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar](#)

Ha jordbruksskiften på minst 0,1 hektar

Ett jordbruksskifte måste vara minst 0,1 hektar för att ge rätt till ersättning.

Sköt våtmarken eller dammen på rätt sätt

Du ska

- sköta och underhålla våtmarken eller dammen så länge ditt åtagande gäller
- underhålla dammvallar, brunnar och övriga anläggningar så att funktionen består
- ta bort igenväxningsvegetation
- följa eventuella villkor som länsstyrelsen har beslutat om vid slutbesiktning om du tidigare fått ersättning för miljöinvestering eller som framgår av beslut om investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder.

Du får inte

- gödsla
- använda växtskyddsmedel
- sätta ut fisk, kräftor eller andra djur
- utfodra fisk, kräftor eller andra djur
- sprida kalk
- förstöra eller ta bort våtmarker eller dammar, som ingår i åtagandet.

Tänk på att förbuden kan vara reglerade i nationell lagstiftning, vilket betyder att förbuden gäller även om du inte söker ersättning.

Det måste vara du som brukar marken

Det är du som brukar marken som kan ha rätt till miljöersättning. Du kan äga eller arrendera marken eller ha ett nyttjanderättsavtal med ägaren till marken.

Innan du går in i ett nytt åtagande bör du försäkra dig om att rätten att bruka marken gäller under hela tiden som åtagandet gäller. Om du inte äger marken försäkras du dig bäst genom att upprätta ett skriftligt avtal med markägaren.

Om du blir av med mark som ingår i ett pågående åtagande, bör du kontrollera om du kan föra över åtagandet på marken till den som tar över. Om du inte kan föra över åtagandet ska du anmäla till länsstyrelsen att du behöver avsluta åtagandet för den berörda delen annars kan du behöva betala tillbaka ersättning. Du kan anmäla det i SAM Internet genom att ansöka om en ändring av åtagandet, mejla eller skicka ett brev.

Följ grundvillkoren

För att få full ersättning måste du följa grundvillkoren. Grundvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark.

[Grundvillkor](#)

Du måste ha ett åtagande

För att få miljöersättning måste du ha ett åtagande. Ett åtagande innebär att du åtar dig att sköta din mark eller dina djur enligt villkoren för ersättningen i 5 år. När du utför ditt arbete enligt dessa villkor, utför du den miljötjänst som du kan få ersättning för.

Åtagandet innebär att du måste följa de villkor som gäller för ersättningen varje år under hela 5-årsperioden. Du måste följa villkoren som gäller oavsett om du söker utbetalning eller inte. Åtagandet börjar den 1 januari det år som du gör din ansökan och slutar den 31 december det sista året i 5-årsperioden.

Minsta belopp för utbetalning är 1 000 kronor. Det betyder att om du söker ett åtagande med så liten omfattning att du inte kommer upp i 1 000 kronor per ersättning, får du inget åtagande.

Åtaganden som gick ut 2023

Om du har ett åtagande som gick ut 2023 kan du förnya det med 5 år i taget för att du som har markersättning ska ha möjlighet att få full kompensation i totalt 20 år. Du förnyar ditt åtagande för de våtmarker och dammar vars åtagande gick ut den 31 december 2023. Du förnyar ditt åtagande genom att söka ett nytt åtagande för 5 år från och med 2024, detta gör du i SAM Internet. Att du förnyar åtagandet innebär att du får samma skötselvillkor på de block som tidigare ingick i åtagandet, när du söker ett nytt åtagande på de blocken. Det är endast i år som du har möjlighet att förnya ditt åtagande.

Du kan utöka ditt åtagande med nya våtmarker eller dammar och då får du ett nytt åtagande på 5 år för den marken. Våtmarker och dammar som redan ingår i åtagandet behåller sin åtagandeperiod.

Du måste inte förnya hela ditt åtagande. Det finns vissa begränsningar på hur du kan ändra åtagandet. Du kan ta bort enskilda block eller minska arealen så länge våtmarken eller dammens funktion och syfte inte förstörs. Din ansökan om utbetalning för ditt förnyade åtagande ska vara värd minst 1 000 kronor.

Om du väljer att inte förnya åtagandet så kan du inte längre söka utbetalning på de block som ingick i åtagandet.

- Om du har fått ersättning för miljöinvestering för att anlägga eller restaurera din våtmark före 2015 så har du lovat att bevara den i 20 år efter att den blev godkänd. Det gäller oavsett om du väljer att förnya ditt åtagande eller inte.
- Om du har fått ersättning för miljöinvestering för att anlägga eller restaurera våtmarken 2015 eller senare har du lovat att du ska bevara din våtmark i 5 år. Det gäller oavsett om du väljer att förnya ditt åtagande eller inte.
- Om du har fått investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder för att anlägga eller restaurera våtmarken 2023 eller senare har du lovat att du ska bevara din våtmark i 5 år. Det gäller oavsett om du väljer att förnya ditt åtagande eller inte.

Åtaganden du gick in i under åren 2000 till och med 2006

Om du har ett åtagande som du gick in i någon gång under perioden 2000 till och med 2006 ska du följa de villkor som idag gäller för ersättningen. Det finns också specifika villkor som gällde när du gick in i ditt åtagande som du behöver följa så länge ditt åtagande gäller.

Du får ersättningen för att du sköter en våtmark eller småvatten som har anlagts på åker- eller betesmark.

Åtagandeperioden är 10 år för att ge långsiktig miljönytta. Efter 10 år kan du förnya åtagandet med ytterligare 10 år. Anlagda våtmarker och småvatten måste bevaras i minst 20 år och får inte överföras till annan markanvändning förrän tidigast efter 20 år.

Du kan inte avsluta ditt pågående åtagande för att ansöka om ett nytt för samma mark. Vill du utöka din våtmark ska du ansöka om ett nytt åtagande för den nya marken.

För att få ersättningen ska du varje år söka utbetalning i SAM Internet under SAM-ansökansperioden.

Igenväxningsvegetation ska tas bort i den utsträckning som länsstyrelsen beslutar.

Enskilda år kan du söka tilläggsersättning i SAM-ansökan för att slå av växtlighet och för bete. Hela arealen våtmark eller småvatten ger rätt till tilläggsersättning även om en del av arealen utgörs av vattenspegel året om och därför inte kan betas eller slås. Om du får tilläggsersättning ska du föra bort den avslagna växtligheten från våtmarken eller småvattnet om inte länsstyrelsen bestämmer annat. Du bestämmer själv om du ska söka tilläggsersättning ett enskilt år.

Så här mycket pengar kan du få varje år:

- grundersättning: 3 000 kronor per hektar
- tilläggsersättning: 800 kronor per hektar

Du ska underhålla dammvallar, brunnar och övriga anläggningar så att deras funktion består under hela åtagandeperioden.

Länsstyrelsen har även möjlighet att besluta om förbud mot fisk- och kräftodling i våtmarken samt mot att tömma våtmarken eller småvattnet.

Vi betalar inte ut stödbelopp som är lägre än 1 000 kronor.

Med våtmark menas ett vegetationstäckt område där vattenytan är nära under, i nivå med eller nära över markytan och där vattennivån tillåts variera med de naturliga säsongsvariationerna.

Med småvatten menas dammar och vattensamlingar där vattennivån är så hög att en vattenspegel kan finnas under hela året.

Syftet med den här ersättningen var att stimulera en ökning av arealen våtmarker och småvatten på jordbruksmark och att våtmarker och småvatten sköts så att deras värden för miljön består eller ökar. Våtmarker och småvatten är viktiga för den biologiska mångfalden och för att minska de negativa effekterna av växtnäringsläckage från jordbruksmark. De fyller även andra viktiga funktioner, som att upprätthålla grundvattennivån och öka variationen i landskapet.

Så söker du ersättningen och gör ändringar

Innan du söker ersättningen ska du kontakta din länsstyrelse för att ta reda på om du har möjlighet att söka den, eller om du i stället kan söka investeringsstöd för vattenvårdsåtgärder för att anlägga eller restaurera våtmarker och dammar.

För att få ersättning behöver du ha ett åtagande. Det betyder att du åtar dig att sköta din mark eller dina djur enligt vissa villkor.

Du söker åtagande och utbetalning i e-tjänsten SAM Internet. När du har fått ditt åtagande behöver du ansöka om utbetalning varje år. I SAM Internet visar vi beslutade uppgifter om ditt åtagande. Ifall ditt åtagande från tidigare år inte är beslutat än visar vi i SAM Internet de uppgifter om åtagandet som du redovisade när du ansökte om åtagandet.

Sista dag att söka 2024 är den 11 april. Om din ansökan kommer in efter den 11 april minskar vi din ersättning med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om ansökan kommer in efter den 6 maj får du ingen ersättning alls 2024.

Om du ska söka jordbrukarstöd för första gången så behöver du kontakta din länsstyrelse för att få ett kundnummer.

[E-tjänst: Sök ersättningen i SAM Internet](#)

[Steg för steg – när du ska ansöka om miljöersättning för skötsel av våtmarker och dammar](#)

Ändra i ansökan

Du kan ändra i din SAM-ansökan efter att du har skickat in den. Det är viktigt att du hela tiden ser till att uppgifterna i ansökan stämmer med verkligheten.

Du har möjlighet att i vissa fall ändra i din ansökan för att undvika avdrag på stöden. Vi använder satellitbilder för att göra uppföljning av din jordbruksmark. Om det vi ser i uppföljningen skiljer sig från det du uppgett i din SAM-ansökan informerar vi dig så att du får möjlighet att ändra i din ansökan för att slippa avdrag på stöden.

Du kan lägga till mark i din ansökan fram till den 17 juni. Fram till den 31 augusti kan du ändra skiftesgränser och grödor förutsatt att den sökta arealen inte ökar. Du kan dra tillbaka hela eller delar av din ansökan fram till den 31 oktober.

Läs mer om vilka ändringar du kan göra och hur det går till när vi följer upp din jordbruksmark.

[Ändra i din SAM-ansökan](#)

[Uppföljning av jordbruksmark](#)

Utbetalning av ersättningen

Vi börjar betala ut ersättningen i december 2024.

Om du får en kontroll på din gård som visar att det finns skillnader mellan det du angett i din ansökan och verkligheten kan det leda till att du får din utbetalning senare än planerat.

Belopp som är lägre än 1 000 kronor per ersättning betalar vi inte ut.

När vi har fattat beslut om utbetalning kan du se hur mycket pengar du får på Mina sidor.

[Utbetalningsplan för jordbrukarstöden](#)

Uppföljning av jordbruksmark, kontroller och avdrag

Vi använder satellitbilder för att göra uppföljning av din jordbruksmark. Om det vi ser i uppföljningen skiljer sig från de uppgifter du har uppgett i din SAM-ansökan får du ett brev om det. För att slippa

avdrag på stöden har du möjlighet att ändra i din ansökan eller visa att du uppfyller villkoren för stödet genom att skicka in foton med appen Geofoto.

[Uppföljning av jordbruksmark](#)

Kontroller

Länsstyrelsen kontrollerar att din ansökan stämmer med verkligheten och att du följer alla villkor och grundvillkor. Om det visar sig att det finns fel i din ansökan får du ett brev och då kan du i vissa fall ändra din ansökan för att undvika avdrag på stödet. Länsstyrelsen kan också göra kontrollbesök på ett mindre antal gårdar. Du får oftast veta i förväg om du ska få besök av en kontrollant.

[Bra att veta när du ska få kontrollbesök](#)

Avdrag

Om du inte följer villkoren som gäller för stödet kan du få avdrag.

[Det här kan du få avdrag för](#)

Du kan behöva betala tillbaka pengar

Om du inte fullföljer ditt åtagande kan du bli tvungen att betala tillbaka pengar. Länsstyrelsen har möjlighet att kräva tillbaka pengar upp till 10 år efter utbetalningen.

Om du drabbas av en oförutsedd händelse

Om en oförutsedd händelse gör att du inte kan uppfylla villkoren så kan du ändå ha rätt till ersättningen. Oförutsedda händelser kan vara

- naturkatastrofer eller allvarliga väderhändelser, till exempel stormar, översvämningar eller torka
- att djurstallar förstörs, till exempel i en brand
- utbrott av allvarliga djur- och växtsjukdomar eller allvarliga växtskadegörare
- att vildsvin bökat upp och förstört din mark
- att staten tvångsinlöser din mark, så kallad expropriation
- långvarig arbetsförmåga eller dödsfall hos stödmottagaren.

Du ska anmäla den oförutsedda händelsen skriftligt till din länsstyrelse tillsammans med en redogörelse och underlag som visar vad som har hänt. Det ska du göra inom 15 arbetsdagar från den dag då du har möjlighet att göra det. Du kan mejla eller skicka ett brev. Om dina åtaganden berörs kan länsstyrelsen anpassa dem efter de nya förhållandena framåt.

Om du slutar med din jordbruksverksamhet kan länsstyrelsen besluta om att du inte behöver betala tillbaka ersättning som du redan har fått.

Frågor och svar

Vad gäller om jag vill överlåta eller ta över mark, djur eller åtagande?

Det finns mycket att tänka på vid en överlåtelse eller ett övertagande, framför allt beroende på när den sker. Vi rekommenderar att du planerar överlåtelsen i så god tid som möjligt innan du skickar in din SAM-ansökan. Du hittar all information på vår sida om överlåtelse.

Tänk på att ansökan om övertagande alltid måste skickas in om den nya sökanden har ett annat person- eller organisationsnummer. Detta gäller alltså även om det är en familjemedlem som ska ta över eller om du ska ändra företagsform.

[Överlåta eller ta över mark, djur eller åtagande](#)

Hur kan den här ersättningen kombineras med andra ersättningar?

I dokumentet ser du hur du kan kombinera de olika ersättningarna.

[Kombinera ersättningar](#)

Kan jag avsluta eller minska mitt åtagande?

Ja, under vissa förutsättningar kan det vara möjligt att avsluta eller minska ditt åtagande utan att behöva betala tillbaka ersättningen du fått. Det gäller om du

- haft ett arrende eller avtal om nyttjanderätt som du inte kunde förlänga
- sålt marken
- överlätit marken som berörs av åtagandet.

Du behöver inte heller betala tillbaka ersättningen du redan har fått om du

- helt slutar med jordbruksverksamhet
- har drabbats av en händelse som omfattas av force majeure eller en annan oförutsedd händelse.

Om du har haft ett åtagande med motsvarande syfte på marken i minst 5 år kan du ta bort den enskilda marken från ditt åtagande utan att betala tillbaka ersättningen. Med motsvarande syfte menar vi till exempel om du har haft motsvarande miljöersättning i förra programperioden och fortsätter med miljöersättningen i den nuvarande perioden för Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027.

Om du vill avsluta eller minska ett åtagande i förtid ska du kontakta länsstyrelsen. De utreder vilka konsekvenser det blir och beslutar i det enskilda fallet om det är tillåtet att avsluta eller minska åtagandet utan att behöva betala tillbaka ersättningen. Det kan vara möjligt att avsluta hela åtagandet eller ta bort ett enskilt skifte eller block.

Kan jag öka mitt åtagande?

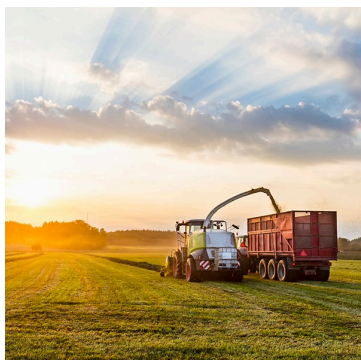
Ja, du kan öka ditt åtagande.

Jag har fått ett beslut som gäller ett stöd som jag sökte för ett par år sedan. Hur såg webbinformationen ut då?

Om du vill läsa tidigare års webbinformation i PDF-format kan du kontakta Jordbruksverkets kundtjänst.

[Formulär: Mejla till oss](#)

[0771-223 223](tel:0771-223 223)

Prenumerera på nyhetsbrevet om stöd till landsbygden

Håll dig uppdaterad om senaste nytt om ersättningarna och stöden genom att prenumerera på vårt nyhetsbrev om stöd till landsbygden.

[Prenumerera på nyhetsbrevet](#)

Kontakta oss om du har frågor

Du kan ställa frågor till oss här på vår webbplats och också se svaren på frågor som andra har ställt.

[Ställ en fråga till oss](#)

Du kan också ringa länsstyrelsernas kundsupport för jordbrukarstöd.

[0771-67 00 00](#)

Gäller det Västernorrlands län ska du i stället ringa det här numret.

[0611-34 90 70](#)

Författningar

[Föreskrifter, EU-förordningar och andra bestämmelser om jordbrukarstöd](#)

Du kanske också är intresserad av det här

[Det här är SAM-ansökan](#)

[Viktiga datum för jordbrukarstöden](#)

**Medfinansieras av
Europeiska unionen**

**Det här är ett stöd inom EU:s
jordbrukspolitik**

[Strategisk plan för EU:s jordbrukspolitik](#)

Länk till sidan:

<https://jordbruksverket.se/19647.html>

Sidan uppdaterades senast 2024-01-25.

Läs qr-koden med mobilen för att öppna sidan